

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., WEDNESDAY MORNING, SEPTEMBER 17, 1941

LETO XLIV. — VOL. XLIV.

U. S. mornarica straži Atlantik

Včeraj zjutraj ob 12:01 je ameriška bojna mornarica prevzela nalogo, da bo spremljala vse pošiljke iz Amerike do Islandije in v druga angleška pristanišča, ki niso direktno prepovedana po nevtralnosti postavi.

125 AMERIŠKIH LADIJ PATRULJIRA NA ATLANTIKU

Washington, 16. sept. — Ameriška bojna mornarica je prebrala varstvo nad vsemi pošilkami iz Amerike do Islandije, namene glasom posojilne postave Angliji. Ameriško bojno ladje je prevzelo patroljo na 2,000 milj dolgi poti včeraj 1 minuto čez polnoč.

Naša zračna sila razbija nemško armado za fronto

Rusko poročilo zatrjuje, da je naša zračna sila vrgla na nemške pancerse divizije, na katero in topništvo ter zrakovne pristane zadej za fronto. Nemško poročilo pa omenja, da so zmagali nad Rusi na sebi, kakih 150 milj od Moskve, kjer da so Rusi izbrali 270,000 mož, 53,000 ujetnikov, 320 tankov in 695 topov. Če se da, da nemško poročilo ni izgovor, v nemški armadi poročajo Nemci, da je naša zračna sila vrgla na nemško južno armado od Dnjepra proti nočni stepi, hoteč s tem potlačiti rusko posadko na Krimu od ostale armade. Nemci poročajo, da so z močnim naskokom pregnali Nemce v naskoku so sodelovali tudi civilisti, med njimi celo ženske. Rusi zatrjujejo, da so Nemci na Baltiku izgubili 30 ladij, med temi osem, ki so vozele vojaštvo.

Pogrešan čolnar

Arthur Szabo, star 23 let, dobitnik Cantona, se je podal v solo izlet na jezero v parku v malem jeziku. Ker v ponedeljek ni bilo vesti o njem, ga je začel iskati obrežna straža. Včeraj štiri ure nad jezerom, na o mladem čolnarju, ki je bil na vodi, so ga našli. Čolnar je bil mrtel. Vzroka smrti ni bilo mogoče ugotoviti.

DOLŽNIKI SO ZDAJ NA JAVNI TABLI

Monrovia, Pa. — Clemens, grobar, v tem mesecu je izpolnil svoj grob, da bi dobil imena svojih dolžnikov. Včeraj je objavil seznam dolžnikov, ki niso plačali svojih računov, na javno desko samo tri imena. Med njimi je bil tudi grobar, ki je bil dolžnik za 10 centov. Vsi dolžniki so bili opomnjeni. Vsi dolžniki so bili opomnjeni. Vsi dolžniki so bili opomnjeni.

Druga obletnica

V četrtek ob 6:30 bo darovna v cerkvi sv. Vida zadušnica za pokojnim Jožefom Erbežnik v spomin 2. obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Lausche na radiju

Jutri večer ob devetih bo govoril sodnik Lausche na radiju, postaja WHK. Govoril bo tudi načelnik demokratov, Ray T. Miller.

Plesi v počast Lauschetu!

V petek, 19. septembra v SND, St. Clair
V soboto, 20. septembra v SDD, Waterloo
V četrtek, 25. septembra v SND, St. Clair

Frank Lausche apelira, da stoji narod za Rooseveltom

Sodnik Frank J. Lausche je včeraj urgiral narod, naj podpira predsednika Roosevelta in njegovo stališče v mednarodnem položaju. Lausche je izjavil, da mednarodni položaj ni vprašanje pri županskih volitvah, vendar je dolžnost vsakega kandidata za javen urad, da izjavi svoje stališče.

Sodnik Lausche je včeraj govoril v zamorskih vradah, kjer je hvalil Roosevelta kot največjega emancipatorja v 1941. Izjavil je, da problem zamorskega naroda, ampak problem vse Amerike.

Rusija bo dobila vse tanke izdelane v Angliji tekom prihodnjega tedna

London. — Lord Beaverbrook, minister za dobavo potrebščin, je brzojavnim potom obvestil vse tovarne, kjer izdelujejo bojne tanke, da bo vsak tank ali del istega, ki bo prihodnji teden izdelan v Angliji, poslan v Rusijo. Poslani bodo za obrambo Leningrada, Kijeva in Odese. Minister je izjavil, da morajo angleške tovarne odlej izdelovati potrebščine tako za angleško kot za rusko armado.

Anglija je s tem odgovorila na godrnjanje Rusije, da se po moči samo obeta, a stori se nič.

Kriza v Italiji, ker je Hitler pobral delavce

London (ONA). — Časopis "People" piše, da bo prišlo v Italijo do resnih nemirov, ker je Hitler oropal deželo skoraj vseh moških, da je zdal Italija takorekoč brez vsakih delovnih moči. Od zadnjega junija je bilo ubitih že več kot 1,000,000 italijanskih vojakov, ali pa so bili ujetniki, od kar so v službi nacijev. Poleg tega je pa danes skoro 70 odstotkov vseh moških odsotnih iz domovine po ukazu Hitlerja.

Ameriška letalska sila šteje zdaj že 10,000 letal

Washington, D. C. — V prvih osmih mesecih letošnjega leta se je ameriška letalska sila bojnih letal skoraj podvojila in prvič v zgodovini dežele šteje nad 10,000 letal. Armada, mornarica in kor marinov je dobil v prvih osmih mesecih 5,300 letal. Vsa bojna letala, ki jih ima ameriška bojna sila doma in na svojih posestvih zunaj, štejejo nad 10,500. V tem Ameriko Anglija in Nemčija še vodna daleč prekašata.

Kar se tiče izurjenih pilotov, jih ima armada 10,000 in mornarica 5,000, dočim jih je bilo še lansko leto vsega skupaj komaj 6,000. Mornarica izuča vsak mesec 800 pilotov. A za leto 1942 se računa, da se bo izurilo vsak mesec 2,500 pilotov za armado.

Osma obletnica

V četrtek ob osmih bo darovna v cerkvi sv. Vida sv. maša za pokojnim Johnom Widervol v spomin 8. obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Pogreb Lucinke Terškan

V petek ob 8:15 se bo vršil pogreb Lucinke Terškan iz Svetkovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Kristine in na pokopališče sv. Pavla.

Ni vselej sila

Los Angeles, Cal. — Patrolmana Osborn in McGraw, ki sta nameščena pri gozdni patrulji, sta oni dan zaslišala iz goščave obupen klic na pomoč. Planila sta v goščavo in šla za klicem čez drn in strm. Več kot eno uro sta se plazila skozi grmovje, čez skale, čez jarke in vzpetine in sta končno prišla na prijazno jaso, kjer je raslo košato drevo. Pod njim je pa udobno ležal lovec in posteljal na svojem malem radiju neko dramo, v kateri so igralci predstavljali nek zločin. Zrtev je klical na pomoč in ne hote priključila okoli postave. Kako sta se policajca pomenila tam v senci z lovčev, poročilo ne pove.

Bombe v Kairi, Angleži bodo vrnil Rimu?

Kaira, Egipt, 6. sept. — Letala osiše so danes prvič bombardirala Kairo. 39 civilnih oseb je bilo ubitih in 93 ranjenih. To bo morda dalo Angležem povod, da bodo bombardirali Rim. Še spomnili so namreč zagrozili, če bo bombardirana Kaira ali Atena, da bodo angleški bombniki bombardirali Rim. Kaira je namreč mohamedancem to, kar je Rim katoličanom.

Dočim je osiše ponovno bombardiralo Aleksandrijo, se je skrbno ogibalo Kairo in tudi v Atenah ni tekom vojne padla niti ena bomba.

Nemški vojak uhaajo in plenijo na svojo roko

London (ONA). — Poljska brzojavna agencija poroča, da je med nemško armado veliko nezadovoljstva radi ogromnih izgub na ruski fronti. Mnogo nemških vojakov dezertira takoj, ko pridejo na Poljsko. Ti vojaški ubežniki se potem pridružijo roparskim tolpom in živijo od ropanja in umorov. Trdi se celo, da so slučajni, ko so nemški častniki prisilili kmete, da so z njimi zamenjali obleko, narkar so izginili.

Od 292. pehotnega polka je pobegnilo v avgustu nič manj kot 200 vojakov. General je zagrozil, da bo degradiral vse poveljnike pri polku radi premale discipline.

Snuje se veliko parado avtov za nedeljo

Kot znano bo v nedeljo popoldne pričetek uradne kampanje Franka Lauschetu in sicer v Geauga Lake parku, kjer pričakujejo več kot 50,000 ljudi.

Naši Collinwoodčani se pripravljajo, da se bodo zbrali ob eni popoldne pred Gubanevo hišo na Waterloo Rd. in 168. cesto in vsi skupaj odpeljali v park z okrašenimi avtomobili. Da se jih bo bolj slišalo, se je ponudila godba društva sv. Jožefa št. 169 RSKJ, da bo šla z njimi in igrala, da bo veselje.

Kdor se hoče pridružiti tej povorki, naj pride v nedeljo popoldne pred eno na omenjeni prostor. Tam mu bodo tudi avto okrasili. Vsak naj pobere, ako ima prostor, še prijatelja in znanca. Apelira se tudi na 23. vardo, naj se organizira in se pridruži tej povorki, da bo daljša vrsta in da bo ves svet vedel, da se vozijo Slovenci, ki zahtevajo Franka Lauschetu za župana.

Poslanska zbornica je odobrila davke, senat bo glasoval danes

Washington, 16. sept. — Poslanska zbornica je na priporočilo skupnega odbora poslanske in senatne zbornice odobrila največjo vsoto davkov v zgodovini Zed. držav, \$3,533,400,000. Senatna zbornica bo najbrže to odobrila v sredo.

V zbornici so se slišali protesti radi nekaterih določb v tej davčni meri, največ to, ker bo morala vsaka oženjena oseba plačati davek od zaslužka, ki presega \$1,500, samska pa od zaslužka nad \$750. Protesti so se slišali tudi radi tega, ker bo moral vsak lastnik avtomobila plačati na leto \$5 posebnega davka, to je poleg licence.

V soboto se bo pričela konvencija S. M. Z.

V soboto 20. septembra, ob devetih zjutraj, se bo pričela konvencija Slovenske moške zveze v Slovenskem domu, Girard, O. Nad 30 delegatov bo navzočih poleg glavnega odbora.

Ta moška organizacija, ki je edina te vrste med Slovenci v Ameriki, se je porodila na pobuilo naših zavednih Barbertončanov, zlasti agilnega sedanega glavnega predsednika Freda Udovicha. Organizacija je zlasti zadnje čase začela vidno naraščati.

Prijazna girardska naselbina se pripravila, da delegaciji dostojno sprejme in počasti. Delegaciji želimo kar največ uspeha v upanju, da bo ukrenila mnogo koristnega za bodočnost organizacije. Živeli!

Nemci so zopet ustrelili deset Francozov radi napada na nemške vojaške

Paris. — General von Stuepnagel, poveljnik nemške okupacijske armade, je naznanil, da je bilo v Parizu ustreljenih deset Francozov kot v povračilo radi napadov na nemško vojaštvo. Eksekucija je bila radi napadov 6., 10. in 11. septembra. Objava je bila priobčena v časopisih in pribita po hišah.

Za vsak napad, ki je izvršen na nemške vojaške, Nemci ustrelje tri Francoze, ki jih imajo za prte. Napadalec niso nikdar prijeli. Komunisti so zdaj zagrozili, da bodo ubili za vsakega Francoza deset Nemcev. (Potemtakem bo Nemcev prej zmanjkalo, op. ured.)

Smrtna kosa

Kot smo včeraj poročali je umrl Nikola Pavlakovič, rodom Hrvat, star 41 let. Rojen je bil v Pueblu, Colo. Tukaj je živel pri sestri Marti Radlich, 4866 E. 88. St., Garfield Heights. Tukaj zapušta tudi brata Johna, v Chicagu pa očeta Nikolaja, tri sestre in enega brata. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 8:30 iz Ferfoliatovega pogrebnega zavoda, 9116 Union Ave. v cerkev sv. Pavla na 40. St.

Pozdravi iz zapada

Mrs. Tončka Strukel pozdravlja vse svoje znanke in prijateljice iz daljnega Tacoma, Wash. Pravi, da je tam lepo, samo Ameriško Domovino zelo pogreša.

Važna seja
Nocoj ob sedmih bo važna seja društva Ložka dolina v navdih prostorih.

Prispevki za Lauschetovo kampanjo

V 23. vardi se je danes pričela kampanja od hiše do hiše za finančno pomoč k izvolitvi sodnika Lauschetu županom. Kampanja je pod pokroviteljstvom "23rd Ward Citizens Committee to elect Lausche Mayor." Težka naloga je padla na rame naših marljivih in nad vse požrtvovalnih žena. Odbor toplu priporoča slovenskemu prebivalstvu v 23. vardi, da pomagajo nabiralkam in jim gredo na plačati davek od zaslužka, ki presega \$1,500, samska pa od zaslužka nad \$750. Protesti so se slišali tudi radi tega, ker bo moral vsak lastnik avtomobila plačati na leto \$5 posebnega davka, to je poleg licence.

Apeliramo na vas, da denete v okno Lauschetovo sliko. Naj ne bo nobena hiša, kjer prebivajo Slovenci, brez Lauschetove slike.

Odbor naj bo jutri večer navzoč na seji. Tudi drugi, ki imate kaka dobra priporočila, pridite.

Papež je izročil odgovor na Rooseveltovo pismo

Vatikan, 16. sept. — Myron Taylor, odposlanec predsednika Roosevelta, je danes prejel od papeža Pija odgovor na pismo, ki ga je prinesel Taylor pred nekaj dnevi iz Washingtona. Nihče ne ve, kaj je Roosevelt pisal papežu, niti kaj je ta odgovoril Rooseveltu.

Taylor bo zapustil Rim v par dneh proti Lisboni, kjer se bo vkrcal na prekomorsko letalo in odletel v Amediko. Taylor je bil danes zjutraj v avdijenci pri papežu. Razgovarjala sta se v angleščini. Avdijenca je trajala več kot eno uro. Nekateri trdijo, da bi Roosevelt rad vedel, kakšni bodo odnosi med Washingtonom in Vatikanom, če vstopi Amerika v vojno.

Dečko pokodovan

Rudy Medves, star 5 let, ki stanuje na 6419 Spilker Ave., je bil pokodovan od avtomobila nedaleč od svoje hiše. V Charity bolnišnici so mu nudili prvo pomoč.

Nove bolničarke

V Charity bolnišnici je dobilo 47 bolničark diplome. Med temi so naša dekleta: Eileen Sivec, Frances Skrijanc, Evelyn Skoda, Frances Uhle. Čestitamo!

IZ NAŠIH NASELBIN

Hibbing, Minn. — Pred nekaj dnevi je tu umrla Margaret Tratar, roj. Šterk, stara 48 let in doma iz Predgrada pri Starem trgu ob Kolpi v Beli Krajini. V Ameriki je bila 32 let in zapušta moža, dva sinova, štiri hčere in očeta.

SRBI SO ZOPET RAZDRILI DVE PROGI

Ankara, Turčija, 15. sept. — Srbski četniki so zopet na vojnem pohodu. Zanesljiva poročila pripovedujejo, da so četniki razdrili dve glavni železniški progi v Jugoslaviji.

Ena izmed prog je Belgrad-Niš, kjer je bil promet prekinjen za 48 ur. Četniki so napadli vlak, iztirili lokomotivo in vozove ter razdrili nekaj prog. Prvi vlak je došel v Niš zopet v ponedeljek. Spremljala ga je nemška oklepna lokomotiva a nad vlakom so leteli nemški bombniki za varstvo.

Četniki so razdrili tudi železniško progo Sarajevo-Mostar.

Berlin, 16. sept. — Iz Zagreba se poroča, da je bilo obsojenih 11 Srbov na smrt, ker so v bližini Sarajeva napadli orožniško patroljo.

Perzijski šah je odstopil in zapustil glavno mesto

Teheran, Perzija. — Premier Ali Furughi je naznanil parlamentu, da je odstopil šah Riza Kan Pahlevi v trenutku, ko se ruske in angleške čete bližajo glavnemu mestu Perzije Teheranu. Tukaj se bodo ruske in angleške čete prvič sešle.

Šah je nasledil njegov sin Mohamed, star 21 let. Odstopil šah je navedel kot vzrok slabo zdravje. Toda iz Moskve poroča, da sta zahtevala njegovo abdikacijo Anglija in Rusija, ker je šah držal z Nemci in Italijani in je dovolil, da so agenti teh držav vodili propagando v deželi na škodo Anglije in Rusije.

Madžarski konzulat tukaj ima nemške uslužbence

Član Diesovega preiskovalnega odbora preiskuje madžarski konzulat v Clevelandu, ki ima urad v Union Commerce poslopiju. Tudi justni oddelek ameriške vlade ima ta konzulat pod neprestanim nadzorstvom. Dognalo se je, da so nastavljeni v tem konzulatu trije Nemci, ki so bili prej uslužbeni pri nemškem konzulatu, predno je moral zapreti vrata. Ameriške oblasti sumijo madžarskega konzula aktivnosti v prid Nemčije.

Sinko je!

Pri družini Mr. in Mrs. Johnny Hrovat, ml., 6711 Edna Ave. se je včeraj oglasila teta štokljka in pustila za spomin krepkega skoraj devet funtov težkega sinčka. Srečna mamica in sinko se prav dobro počutita v Glenville bolnišnici. Čestitamo!

Z nemškim letalom sta zbežala v Anglijo

London. — Dva francoska avijatičara sta ukradla Nemcem letalo in srečno pristala z njim v Angliji. Letalo sta vzela v nemškem zrakoplovnem pristanu v okupirani Franciji. Imena predržev angleške oblasti ne izdajo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 217 Wed., Sept. 17, 1941

Slovenci in jugoslovanstvo

Slovenci in Jugoslavlani smo skoro prav tam, kjer smo bili pred prvo svetovno vojno, to je, da si moramo zopet začeti graditi svojo državo. Razlika je morda le v tem, da imamo zdaj že načrte, dočim jih pred svetovno vojno nismo imeli. Takrat smo delali le na to, da si trije jugoslovanski narodi ustvarijo svojo lastno državo in ko bodo enkrat pod svojo streho, si bodo uredili gospodarstvo.

V tem so uspeli le toliko, da je bila nova jugoslovanska država ustvarjena, toda kar se tiče pa notranje državne uredbe pa le ni hotelo priti do pravega sporazuma. Morda bi bilo to doseženo sčasoma. Toda v tem je pa Jugoslavijo prehitela vojna oziroma prehitel je ž njó vred vsó Evropo Hitler s svojim "novim redom" in tako se je zgodilo, da danes Jugoslavije ni več.

Ker je pa fakt, da Evropa ne bo ostala trajno v takem "novem redu," kakor si ga je zdaj uredil Hitler, moramo začeti misliti, kako si bodo Jugoslavlani zopet uredili svojo državo. To bo pa zadeva jugoslovanskih državnikov in sicer tako Slovencev, kot Hrvatov in Srbov, da posteljejo narodu tako, da bo udobno ležal.

Razumljivo je, da ni nova Jugoslavija odvisna samo od narodov, ki bodo tam živeli ampak je predvsem odvisna njena ustava od činiteljev, ki bodo po tej vojni določevali nove meje v Evropi. Glavno besedo bodo imele, in to je že zdaj pribito, Zed. države, za njimi pa Anglija. K zeleni mizi bodo povabljeni vse države, ki so zdaj ob strani demokracij proti osišču. In tukaj bo pa treba dokazov, tehtnih dokazov, zakaj bodo morale biti meje tukaj in ne tam in tam, pa ne tukaj.

Kar se tiče nas Slovencev oziroma naše slovenske zemlje v Evropi, se bo treba boriti v smeri, da bodo dobili Slovenci nazaj vsó slovensko zemljo, ki je bila kdaj last Slovencev. To pomeni, da bodo morali in tudi bodo Slovenci zahtevali, da bodo VSI SLOVENCİ po tolikih letih zopet združeni v eni državi. To je zdaj naloga vseh Slovencev, da jo rešijo, pa naj jo rešijo tako ali tako. Če pravimo, da bo to naloga vseh Slovencev, to pomeni, da bo to tudi naloga ameriških Slovencev, da bomo pomagali, kjerkoli bo ta pomoč potrebna.

Mislimo, da bo vsak ameriški Slovenec rad deloval za novo Slovenijo, ki bo, ko bodo enkrat urejene meje v Evropi, vsa pod eno streho, vsi Slovenci združeni v okviru ene vlade, ki bo njih lastna vlada. Kakšna bo oblika te vlade danes še ne moremo reči. Toda ameriški Slovenci so se toliko navzeli ameriškega načina vlade, da bi nekaj podobnega priporočali tudi za Slovenijo.

Torej, da si bomo na jasnem, v kakšnem pravcu bomo ali bi sodelovali za bodočo Slovenijo. Po našem mnenju bi bilo edino priporočljivo, da bi bila nova Jugoslavija ustvarjena po vzorcu nekake federativne države. To je, da bi imel vsak narod v tej državi, Slovenci, Hrvati in Srbi, in če bodo hoteli tudi Bolgari, svojo absolutno avtonomno državo, toda s skupnim parlamentom vseh teh držav. Edino ta način nove Jugoslavije bi bil sprejemljiv za ameriške Slovence in kolikor nam je znano, tudi za Slovence v stari domovini. V koliko bodo Hrvatje in Srbi sprejemljivi za tak sistem države, še ne vemo, toda če jim je za srečno bodočnost naroda, bodo videli, da bi bil edino ta pravi izhod, ki bo tudi enako pravičen za vse.

Treba bo napeti vse sile, da se po tej vojni ne bo zopet Slovencev razsekalo med razne sosesde. Tega ne smemo nikdar več dopustiti! In ker si upamo trditi, ali imamo vsaj upanje, da bo po tej vojni trajen mir in da se ne bo zopet tako kmalu ali pa nikoli več delalo novih meja, ne smemo zdaj zamuditi prilike, da si priborimo vsó slovensko zemljo nazaj. Ako zamudimo to priliko sedaj, bo kompaktna slovenska zemlja izgubljena za Slovence za vselej. Tega ne smemo nikdar in pod nobenim pogojem dopustiti.

Da bodo naši čitatelji razumeli to borbo, na katero se bomo zdaj pripravljali, naj v kratkem ponovimo borbo, ki so jo borili slovenski voditelji z nadčloveškim naporom, da bi se Slovenci osamosvojili in postali na svoji zemlji svoj lasten gospod. To bo dom Slovencev, da jim ne bo treba iskati drugega. En del te borbe je bil izvršen, zdaj nas čaka druga, morda še večja, toda plačilo bo zdaj večje. Po tej izvojevalni borbi bodo končno šele sedli naši Slovenci k svojem lastnemu ognjišču in sicer vsi Slovenci od italijanske reke Taljamento, pa gori do Gradca, ki ga Nemci krivično nazivajo "nemški Gradec," o katerem nam pa pripoveduje zgodovina in odtodni kraji, da je ta Gradec pravi slovenski Gradec.

Ko so v dobi Taaffejeve vlade bili Slovenci eden od opornikov vladne, če že ne Slovanom prijazne, pa vsaj ne sovražne politike, so si skušali urediti svoj dom tako, da ne bo treba iskati drugega. Šlo je sicer počasi, ni manjkalo nasprotovanj, nerazumevanja in ukoreninjenih predsodkov. Toda z vztrajnim delom in s trdno voljo so le dosegli, da so začeli Nemci in Italijani gledati nanje kot na sodržavljane, ki jim ne bodo mogli za vedno odrekati vseh pravic. Čim jih pa Hohenwartov "železni obroč" ni več vezal k vladnim jaslom in je vedno huje pretilo nemško strahovanje, so se Slovenci ozrli za drugimi zavezniki, ki so jih našli v svojih hrvaških sosesdih.

(Dalje prihodnjic.)

BESEDA IZ NARODA**Lauschetov dan v 23. vardi**

Ali vam je že znano, da bo 25. septembra "Lauschetov dan" v 23. vardi? Če še tega ne veste, si zapomnite sedaj, da se je Slovenski demokrati klub v 23. vardi odločil, da priredi lep program in ples v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. za vse prebivalce 23. varde.

To bo v resnici nekaj posebnega, kajti nastopilo bo sedem orkestrov in sicer: Trebar, Pecon, Jankovich, Vadnal, Intihar, Malovasic in Sokach. Vsi ti bodo igrali brezplačno na tej prireditvi.

Na programu bodo nastopili naši poznani in priljubljeni pevci in sicer: v duetu Josie Lausche-Welf in Mary Udovich, Kovačičev radio kvartet in dekliski sekstet pod vodstvom Miss Karlinger. Navzroč pa bo gotovo tudi naš častni gost gospod sodnik Frank J. Lausche.

Prav vsi ste prijazno vabljeni na ta ples. Vsi stari in mladi pridite na Lauschetov ples v četrtek, 25. septembra, v Slovenski narodni dom. Vstopnina je samo 35 centov. S tem, da se udeležite tega plesa, boste imeli dvojno zadovoljstvo in sicer prvič, ker se boste dobro in domače zabavali v krogu svojih prijateljev in drugič pa boste obenem tudi pomagali v kampanjski fond našemu županstvu kandidatu Frank J. Lauschetu.

Vstopnice že lahko dobite v prodajnici pri vseh članih Slovenskega demokratskega kluba v 23. vardi ali pa v konfecijski trgovini Mrs. Makovec v Slovenskem narodnem domu.

Na svidenje, vabi
Odbor.**Doktor Trdanu v slovo**

Novica, da je umrl profesor dr. France Trdan je tudi mene dirnila globoko v srce. V trenutku je stopilo pred mojo dušo vse, kar sva z njim dopisovala, potovala in se v drugih zadevah razumevala. Pred mojimi očmi se je razgrnila sama blagost o njegovih delih; srce mi je zahrepenelo. Rad bi dal duška svojim izrazom, rad bi takoj napisal, toda jaz naj bi pisal za tako velikega učenjaka in odličnjaka! Ne, ne morem! To prepuščam njemu bolj vrednim in učenim možem, katerim so njegova dela bolj poznana in ki so zmožnejši pisati o možu, kakoršen je bil blagopokojni profesor dr. Trdan.

Toda, bravci mi naj oprostijo, nekaj mi dovolite g. urednik vse eno napisati, kajti čutim se sicer nevrednega, pač pa dolžnega, saj je bil dr. Trdan moj tako iskren in priljubljen prijatelj in je zame storil toliko dobrega, da ga nikoli pozabil ne bom. Sicer imam pa še druge vzroke, da napišem o njem nekaj vrstic.

Kar bom napisal ni v tem ničesar drugega namena, kakor samo to, da bi ljudje, ki ga osebno niso poznali in niso poznali njegovih del, vedeli, da je umrl najbolj zaslužen mož in največji ljubitelj trpečega našega naroda.

Slučajno sem prišel do poznanja tega blagega moža s posredovanjem preč. g. kanonika Omana, ko smo potovali l. 1925 v staro domovino. Ko tega moža srečate enkrat in ste imeli z njim razgovor ga ne morete več pozabiti. Od tedaj je ostal dr. Trdan osebni in iskreni prijatelj, to velja za vsakoga, njemu je bil vsak in on je bil vsakemu iskren prijatelj. S tem si je ta blagi mož pridobil srca vseh, ker je imel srce za vsakoga in sicer v tem, če je le

mogel za katerega kakšno uslugo narediti.

Ko sem se zopet nahajal v Jugoslaviji l. 1931, kar je ravno minulo 10 let, sva se pa z dr. Trdanom popolnoma organizirala, od vlade sva dobila dovoljenje in posebne ugodne cene, da sva zamogla prepotovati vsó Jugoslavijo. Več tednov sva bila na stalnem potovanju, potovati pa s takim odličnjakom in učenjakom, ki je bil učitelj v šolah za zgodovino in za zemljepisje, se razume, da si ne bi mogel umisliti boljšega sopotnika kakor je bil dr. Trdan. Vse to potovanje je potem dr. Trdan tudi opisal kot potopisne črtice v Ameriški Domovini našim ljudem v veliko veselje in zanimanje, kar je napisal dr. Trdan je vsak rojak z velikim veseljem prebral in on je napisal veliko, njegova roka se ni nikoli utrudila, po dnevi je učil v šoli, po noči je pisaril stoterim ljudem!

Še dolgo potem, ko smo se vrnili iz Jugoslavije, se je slišala beseda dr. Trdana po Ameriki, pisal je v razne liste kot v Glasilo KSKJ, v Ameriški Domovini in "A. S." in pisal je cele pole papirja na 4ih straneh njegovim in sicer številnim rojakom in rojakinjam po Ameriki. Čudom čuda so ugibali, kdaj in kako je mogoče, da zatore on vse to stori. Toda, kdor je pa prišel bližje kraja, kjer je dr. Trdan stanoval, ta je kmalu vedel koliko in kakšen počitek je imel dr. Trdan. Ko se je zora delala v zgodnjem letnem jutru je bil že v cerkvi, tako so pripovedovali o njem vsi, ki so ga poznali, bil je duševno in telesno delaven brez počitka, povsem le za dobrobit svojega bližnjega, kar ni mogel storiti za druge dejansko je storil v molitvi.

Ko potem nisem več potoval v Jugoslavijo se ni zveza z dr. Trdanom nehala. Kljub njegovim tolikim dolžnostim in opravilom, ki jih je imel, je bil pri tem vseeno naklonjen še dalje delovati za Slovence v Ameriki. V ta namen je med tem časom dospel v Ameriko, da se s tem bolj seznanji z njegovimi črtnimi rojaki iz ribniške doline in okolice. Tukaj nam je pustil nezaben spomin, ko je prisostvoval pri veliki slavnosti v kulturnem vrtu, ko sta bila odkrita spomenika Cankar in Gregorčič. Kako smo bili veseli ga "poslušati, ko nam je pripovedoval na mikrofoni v Puritas Springs parku ribniške kratkočasnice in ko je drugod kamor je šel povsod kratkočasil svoje rojake in jih opominjal, da ne bi pozabili svoje drage domovine matere.

Ko se je vrnil nazaj v domovino, je nadaljeval v domovini delo za nas tukaj, doma je posredoval, da smo vedno dobivali novih premičnih slik iz rodni vasi in fara.

Sam nam je pisal: "Spočujte mi, katere vasi in fare bi radi videli!" Za vse in na vse je bil pripravljen! Dvakrat se je podal na pot po vsej Notranjski pokrajini z slikarjem Mr. Tišlerjem, da smo dobili slike kakršne smo želeli.

Tako sta slikala ob drugi priliki vsó ribniško dolino, lončarje in rešetarje, kosce in žanjice ter druga dela na polju, vse za to, da bi rojaki v Ameriki domovine tako hitro ne pozabili. Bil je vodnik slikovnih posnetkov še drugod, kakor v Stični ob 800 letnici samostana, za pogreb škofa Jegliča in Korošca, za Evaristični kongres.

Krasna slika njegove direktije je bila tudi slika iz božjepotne romarske cerkve Nove Stifte. Kako lepo nam je pripeljal v sliko njegovo sedaj pokojno mater iz njegove rojstne hiše v Sušju, kjer smo tudi pre-

nočevali pred 10. leti. On sam se je vedno umikal kameri, le potem, ko sem mu za trdno povedal, da ga njegovi rojaki v Ameriki želijo videti, se je pustil tu in tam na slike pokazati. V Ribnici ga vidimo kako se spreha na vrtu blagopokojnega dekana Skubica z njim in z župnikom Škuljem iz Dolenje vasi, sedaj sta oba z dekanom že odšla iz tega sveta. Na Notranjskem ga vidimo, kako je splezal na visoko gomilo ali sušilnik detelje. V njegovi rojstni vasi ga vidimo, kako je prišel skupaj pred Marijino kapelico celo armado delavk in otrok z delavskim orodjem in rekel: "Nu, zdajle pa greste kar vsi v Ameriko." Ta in vse slike z njegovim posredovanjem posnete, bodo o njem tu pričale nesmrtni spomin. Pri vsem tem je imel on samo eno željo in sicer to: Da bi rojaki domovine tako hitro ne pozabili. On je vedel po čem strme in hrepene naši rojaki v Ameriki, zato je znal razbrati slike take, da se domovine bolj spomnijo, ko jo vidijo v živih slikah.

Zadnje slike so bile iz Bele Krajine in pogreb dr. Korošca, te so bile posnete v Beli Krajini 15. avgusta lanske leto in pogreb pa v decembru.

Ne vem kako naj bi se zahvalil za toliko naklonjenosti! Ako bi to storil navaden delavec, ki je storil dr. Trdan, bi se temu nikdo ne čudil, toda ko je to delo pomagal vsiti ta odličnjak in učenjak, ne morem drugače nego da z globokim spoštovanjem v imenu vseh ljubiteljev domovine zakličem njemu, sotrudniku in poštovanemu možu! Večni spomin in večni mir Vam tolikanj zaslužen dr. Trdan! Nezavidam Vam počitka pri Bogu, kajti tisočkrat ste si ga zaslužili! Stori ste več nego bi mogli še v sto letih stori, ker se ni zgubila nobena ura vašega življenja, da ne bi kaj dobrega storili, če ne dejansko pa z besedo, ki je bila vedno bodrilna, ali navduševalna ali pa tolažilna in krepična. Bivati v vaši družbi je bilo slast, učiti se od vas je bilo največje veselje!

Na Šmarji Gori: Njegovo veliko veselje je bilo peljati potnike na visoko Šmarno goro. Tudi z mojo soprogo sta bila prijatelja, vselej, ko sta se zagledala, sta oba h krati rekla: "Kaj si rakla?" — "Nuč!" Takrat smo šli v stolp k velikim novim zvonovom na Šmarji gori in smo skušali nanje sami trije potrkavati. G. dr. Trdan je pograbil ta velikega in ga je gnil od line do line, moja žena je udarjala na enega in sam sem držal za dva. Kakšni glasovi so se valili po bregovih Šmarne gore ne vem, v stolpu je gmelo kakor v vojski kanoni. Ta dogodek sva si s ženo ohranila v trajen spomin. Njemu so odzvonili mili ljubljanski zvonovi, odzvonili so mu prerano! Zelo bomo žalovali po njem, ki je bil po osebi in stanu tako velik učenjak in odličnjak, na drugi strani pa tako prijazen in pohleven kakor pastirčka, vedno pripravljen za uslugo ne glede kdo je, ki bi kaj potreboval.

Pri vsem tem pa dr. Trdan ni tega storil za kakšno odškodnino ali plačilo, ako je njega kdo kaj nagradil, je dr. Trdan to nagrado takoj naklonil revnim in potrebnim, ki so vedno stali za njim in iskali pri njem utehe in gmotne pomoči. Tako možje naj bi živeli! Žalujemo za njim in žalovali bomo vsi, ki smo ga poznali! Umr! je! Umr! sta še dva druga dobitnika našega naroda: Dr. Bonaventura Jeglič (katerega imamo tudi sliko pogreba) in dr. Korošec. Narod slovenski! Tvoji zvesti in iskreni voditelji legajo v prerane grobove in sicer v dnevi, ko bi jih narod najbolj potreboval! Tako je volja Boga in tako se je moglo

zgoditi. Naj bo hvaljeno božje ime. Blag spomin! Duši večni mir. Bog se usmilil domovine in naših bratov.

Anton Grdina

Slovenski dom in poprave

Dva meseca je že v teku delo poprav pri tej naši stavbi in koncem tega meseca bo pa tudi to delo izgotovljeno. Praktični načrti stavbe so pričeli dobivati priznanje tudi pri onih, ki so spočetka omahovali ali zmajevali z glavo.

Sedaj je pa želja vodstva, da se s tem delom tudi zopet oživi ono navdušenje ali vsaj del istega kot je bilo tu ob začetku te stavbe. Med društvi in posamezniki vlada precej zanimanja, to se je posebno pokazalo pri tem, ko z razumevanjem pomagajo pri nakupu delnic. Sliši se tudi mnoge z povpraševanjem, kdaj se bo zopet pričelo s petjem in reorganiziranjem kulturnih ustanov. V ta namen se bo vršil sestanek v petek, 19. septembra.

Vsakdo, ki se zanima za čitalnico, petje, dramatiko naj se udeleži sestanka. Tu imam posebno v mislih nekdanje aktivne člane pevskega društva Soča, Čitalnice, Lilije, mladinske zbornice itd. Ko bo enkrat vse urejeno, se bo tudi lahko dobil prostor za vse. Poleg številnih sotrudnikov imamo v okolici tudi par nizkotnih kreatur, ki so so poslužili prilike ob razkopanju poslopju in so odnesli nekaj stavbenega materiala, orodja in društvenih potrebščin iz dverane. Ker se pa vse te ljudi pozna, zato naj se potrudijo prinesiti vse nazaj na lice mesta, sicer se jih bo smatralo, da so to stvar ukradli, kar pa ne bo dobro zanje. Nekateri ljudje se vse prehitro spozabijo in se niti ne zavedajo, da za par dolarjev reskirajo svoje dobro ime, ki ga ne morejo odkupiti za stotine dolarjev.

Otvoritev spodnjih prostorov se bo vršila koncem tega meseca, otvoritev vseh dvoran pa enkrat pozneje, kamor bodo povabljeni številni gostje, kar bo še pozenje objavljeno.

M. I. Lah.

Po sedmih letih

Tekoči mesec se beleži sedem-letni obstoj Združenih mladinskih pevskih zborov v Clevelandu. Da so tekom te dobe, te skupine stale v ponos clevelandski metropoli, ni govora, ako navedem par njih častnih nastopov kot na primer: koncert v Public Auditorium leta 1935, nastop na konvenciji SNPJ in JSKJ, številni nastopi za Community Fund, YWCA, pri otvoritvi Jugoslovanskega kulturnega vrta, sijajen koncert v Soldiers and Sailors Memorial Hall v Pittsburgh, Pa., dne 11. junija, 1939 in še mnogo drugih.

Da bi naštevala vse priznanja vredne nastope posameznih zborov, bi vzelo preveč prostora, toda omenim naj vsaj nekaj izmed njih, katere si zbori smele štejejo v čast. To so spevigr "Sirota Jerica," "Desetnik in Sirotica," "Vesna," "Mavrica" itd.

Da so se vršile in uspele te prireditve, da so zbori prepevali vedno bolje, ima pri tem seveda največjo zaslugo pevovodja Louis Seme. Ne pretiravam, ako trdim, da je šlo preko 2,000 (dva tisoč) mladih učenek in učencev skozi njegovo pevsko šolo, tekom teh sedmih let. In gotova sem, da prav vsakemu pevcu in pevki ostane živo v spominu kak dogodilaj v dobi, ko je živel pri vajah in nastopu v lepi slovenski pesmi, pa naj je bila doba še tako kratka.

Za ta "živ slovenski spomin" gre priznanje tudi pevovodju. Marsikateri ustanovni član, pevec ali pevka teh mladinskih zborov je danes odrasle in poročen. Odstopili so od zborov,

odrasli so, poročili so se, spominov na mladinske zborove jim ne vzame nikogar in nikdar. In to je lepo plačilo pevovodju! Ob sedemletnici mladinskih zborov, želimo trudnemu narodnjaku, pevovodji Louis Smetu še mnogo uspehov in zaslug!

Da so starši stali trdno strani pevovodje, je fakt. S tem so se trudili, da se je Cleveland lahko ponašal s skupno ki nima para v nobeni metropoli. Glavni odbor, izvoljen od zastopnikov vseh mladostnikov vseh zborov je vedno rabil vse svoje moči napredek združenih zborov, torej po sedmih letih, kaj pričakovati? Odgovarjajo sami!

Za sedmo obletnico se je šila vrtna veselica na Smetovi farmi dne 17. avgusta. Šlo malo pozno, toda v duhu srčne hvalečnosti, omenim le vredne prijatelje, ki so pomogli do uspešne prireditve.

V prvi vrsti hvala narodu, sijaajo udeležbo. Za prispevke dobiteljem nastopov in sicer Mr. Andrew Height, O.; Mr. Maurich, Chicakaw Ave.; Mr. J. Grovewood Ave.; John Bernot, 16001 Ave., in neimenovana iz Wooda. Double Eagle Co. (John Potokar, lastnik velikodušno darilo, Mrs. Zela za dar pevcem in pevke se ni mogel udeležiti, ditve, vsem delavcem in kam na pikniku in Mr. Paul Klun in Miss Sylvia Pa., da posetijo piknik in jo petje zborov. Ako sem pomotoma izpustila, naj oprostijo in enako sprejeto hvala.

Ob sedmi obletnici Združenih mladinskih pevskih zborov odbor:

Ančka Traven, tajnica

Copatarjeva osveto

Mr. John Brat iz Portlana Oregonu je bil zelo ena trgovca in se je z delavci lenjem dokopal do milijona. Živel je v razkošju. Crtok ni imel, pač pa dva. Je bila vse prej nego aneje. Bratova je nosila lepo imena, čeprav bi bila kaka prikladnejša. Svojem je življenje hudo gremelo, kakor je znal zunaj hse, gično nastopati, tako nje in ponižen je bil v svoji kjer je imela Felicia glagajalo kajenje, gospod je bil strasten kadilec. vzlic temu je zmagaala miru mo zavoljo ljubega miru Brat v hiši odpovedoval mu največjemu veselju.

Potem je nesrečni mir Felicita si njegove smrti ia preveč s rcu, saj je oja pri pripade vse njegove je. Tako mu je bila vse vedala, naj odloči v svoji roki. Oporoka je romala du k notarju, a ob dolgi so jo svečano odprli. Tega ga. Bratova padla na Na skrivaj in na tiho je jazljivi mož v zadnjem ku vrnil v oporoko pad Vdova je postala pa edina dedinja kakor je kovala, toda pod pogojem, da vsak dan pokadila tri smotke hude sorte. Tej se ni mogla izogniti, kajti diti bi jih morala ob nedejstri prič — ali pa se od dediščini. Samo ob se no, da je zavoljo te dediščini, kor da se solidarizira kojnim možem, gladko le. Hočeš nočes bo morala dan pokaditi tri dolge kajti dediščini se ven hotelu odreči.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

SATAN IN ISKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mays

"Ni na misel mi seveda ne! Saj ste njegov rojak in še nekaj druga povrh —"

"Pravim, da ne vem!" se je jezno obregnil. "Kaj me poprašujete po imenih, ki me nič ne zanimajo?"

"Pa vas bodo zanimala, ko zveste, kaj je s tistim Amerikancem! Na mestu si namreč dam odrezati glavo, če mu ni prav tako ime kakor vam. Imenuje se namreč tudi Small Hunter, kakor sem se pravkar spomnil. Ali ne?"

"Kako bi naj vedel —? Mr. Jones, še enkrat vam povem, pustite me pri miru s takimi imeni! Zoprna so mi!"

"Meni pa niso," sem dejal vsiljivo. "Ker so namreč res zelo zabavna in zanimiva."

V strašno zadrego sem ga spravil. Zvijal se je in ni vedel ne kod ne kam.

Ni mi bilo, da bi ga še dalje natezaval. Izigral sem zadnjo karto.

"In najzanimivejša" sem dejal, "je še nekaj druga. Ali morebiti veste kaj?"

"Nočem vedeti!"

"O pač! Kar vam bom sedaj povedal, je namreč tudi za vas zelo važno."

Jaz sem nemreč tisti, ki je imel svoje prste vmes v Fort Uptahu, v Fort Edwardu in na haciendi del Arroyo, v Almademu in še marsikje drugje, jaz sem tisti, ki ima svoje prste vmes tudi topot. Ne uganete, kako mi pravzaprav pravijo, ne tod okoli in v Evropi, ampak tam na divjem zapadu ki ga tudi nekoliko poznate?"

"Ne vem —"

"Jaz namreč nisem Jones, trgovec z usnjem in kožuho, Anglež iz Indije, ampak sem prav tisti Old Shatterhand, ki ste ga prej imenovali."

Šinil je nazaj, kot da je strela udarila pred njega.

"Old Shatt —"

Sape mu je zmanjkalo, zija je. Ni spravil mojega imena iz ust.

"Da!" sem se nasmejal. "Old Shatterhand mi pravijo na zapadu. Moje pravo ime je seveda drugo, pa to nič ne de. Saj vam je znano, da dobi vsak kollička dober westman na zapadu svoje bojno ime? Zanimivo je, da so mi tudi tukaj v Orientu nadelo bojno ime. Pravijo mi namreč Kara ben Nemsij. Ime Jones je bila samo zvijača, ki smo se je poslužili, da bi vas preveč ne iznenadili."

Old Shatterhand dobro poznate. Saj ste prej zelo ljubezljivo in vljudno povedali, da ima povsod svoje umazane prste vmes. In morebiti se je vtaknil tudi v vaše razmerje s kol agasijem Kalaf ben Urikom —"

Preslišal je grozeče roganje. Še vedno je buljil v mene ko odstoten.

"Old Shatterhand! Vi, Mr. Jones, da ste Old Shatterhand —? Tisti — tisti — westman —? Ni mogoče —! Saj ni mogoče —!"

"Ni samo mogoče, res je. Ni mam sicer izkaznice za to ime, tudi ni sile, da bi moral prav vam dokazati svojo istovetnost, pa vprašajte na primer Emeryja Bothwella, mojega prijatelja in vašega znanca! Prav dobro me poznate, mnogokaj sva skupaj doživela na divjem zapadu. In vprašajte Kruger beja, čisto natančno ve, da sem Nemsij in da me tam onstran imenujejo Old Shatterhand."

Mimogrede naj omenim, da je seveda vse izmišljeno, kar sem vam pripovedoval o svoji podobnosti s Kara ben Nemsijem. Tako mi, kakor rečeno, pravijo tukaj v Orientu.

(Dalje prihodnjič)

Najdaljši železniški predor v Zed. državi je Cascade predor, ki je dolg 7.79 milje.

Očividec o začetku francoske revolucije

Razburjenje v Parizu je bilo ogromno. Ni se hotelo poleči in je trajalo že 14 dni, od tedaj, ko je bil odstavljen minister Necker. Po Parizu so se med ljudstvom širile vesti, da je vladala poklinala v mesto tuje čete. Tega se je množica v predmestju St. Antoine in okoli mestne hiše najbolj bala.

Trg pred mestno hišo je bil poln ljudstva. Volilni zaupniki so hodili med svojimi volilci in pomirjevali ljudi ter zaničali pretirane vesti. Vse ni nič pomagalo, ljudje so vso noč širili neverjetne vesti o tem, kako bo vojska zasedla ulico St. Antoine. Volilni možje so izjavljali, da ni za mesto nobene nevarnosti, ker ima mesto svojo meščansko gardo. Nikdo niti ne misli na to, da bi razorožil to gardo in jo zamenjal z redno vojsko. Proti jutru so začeli med ljudstvo deliti smodnik in orožje. Strašen je bil pogled na pijane dedce, ki so hodili med sodi s smodnikom s prižganimi pipami v ustih. Vendar nesreče pri tem ni bilo. Med množico se je med tem že razširil glas, da je pravkar v ulico St. Antoine — ulico obrtnikov in trgovcev, ki vodi proti mestni hiši — vkorakalo 15.000 vojakov. Seveda to ni bilo res, pred mestno hišo pa le vsakdo zahteva svoje orožje in svoj del smodnika. Predsednik trgovskega ceha gospod de Fesselle je obljubil vsem orožje in množica začenja v zboru in zategneno klicati: "Flesselle, orožje..."

Na trgu de Greve je proti 8. uri razpoloženje naravnost vročično. Ljudje govorijo vsi križem, da ni nikjer več orožja. V orožarni ga ni več, ker bi ga naj bili čez noč znosili v Bastillo. Orožarna pri Invalidih tudi nima več ničesar, vse je izpraznjeno. Ljudje še zmeraj vpijejo: "Orožje, orožje..."

Volilni možje begajo med ljudstvom in oznanjajo, da so

sklenili dvojce: poslati k poveljniku Bastille zaupnike, ki naj zahtevajo, da posadka umakne topove, ki groze s svojimi žreli tja proti mestni hiši in proti ulici St. Antoine; prav tako pa je odšlo zastopstvo k poveljniku Invalidov, da naj da množici orožje.

Odpisalec ljudstva de Courcy je odšel takoj v Invalide. Prišel je tja, ko je množica pravkar odnašala zadnje puške in sablje iz popolnoma izropane orožarne. Ljudstvo je samo vdrlo v skladišča in jih izpraznilo.

Izpred mestne hiše so odšli med tem časom trije zaupniki v Bastillo prosit poveljnika de Launaya, naj umakne svoje topove in posadke iz okolice trdnjave, spremljene v ječo. Pred Bastillo, kamor so kmalu prišli, je bilo vse polno oboroženih meščanov, ki so samo vreščali. Mestna hiša je poslala v Bastillo tri vojake, častnika in dva podčastnika, ki so prišli med ljudi. Meščani pred Bastillo so bili prepričani, da so to vhuhi. Vrgli so se nanje in jih začeli pretepati. Dva sta težavo zbežala.

Čez eno uro se je v mestno hišo vrnil odpisalec in izjavil, da ga je poveljnik Bastille de Launay sprejel zelo prijazno in izjavil, da bo takoj umaknil topove v notranjost dvorišča, posadki pa ukazal, da naj se umakne za prve okope. Odpisalec Thuriot je še izjavil, da je zlezel na stolpe Bastille in ugotovil, da so res vsi topovi zaobrnjeni z žreli proti notranjosti trdnjave, posadke pa ni nikjer. Predlagal je de Launay, da naj se preda. Toda de Launay je izjavil, da se s svojo maloštevilno posadko — imel je samo 70 mož posadke iz Invalidov in 30 Švicarjev — ne vda in se bo branil samo tedaj, če bo napaden.

Ta odgovor iz Bastille je bil tako ugoden, da so volilni možje v mestni hiši sklenili proglasiti odgovor de Launaya ljudstvu s posebnim proglasom in

izjaviti, da je vse v redu in da naj gredo ljudje domov, ker nikdo ne misli groziti pravim pariškega meščanstva. Toda tedaj se zasliši od Bastille strašno vpitje in vzklikanje:

"Vojaki so začeli streljati na ljudstvo. Kri čete v potokih!"

Nikdo ni mogel poslej točno ugotoviti, kako je nastalo to vpitje in kdo ga je sprožil. Med pogajanji v mestni hiši in v Bastilli je ljudstvo okoli Bastille zmerjalo vojake in jih kamenjalo. Vojaki pa so ostali mirni ter se za psovke in nadlegovanje s kamenjem niso zmenili. To je množico opogumilo in hujskači so začeli siliti v ljudi, da naj vdero v notranjost slossopja. Toda most čez obrambni okop je bil v zraku in je bil dohod nemogoč. Bivši vojak Louis Tournay pa je tedaj s sekuro skočil skozi okop do mostu, zamahnil po verigi in most se je s truscem spustil na cesto stran. Ljudstvo je zatulilo od navdušenja, vdrlo čez most v notranjost in nikdar nikdo ni mogel ugotoviti, na kateri strani je padel prvi strel.

Ko sem prišel pred Bastillo, so bile ulice polne dima in ranjencev. Kroglice so švigale nad nami in se zabijale v stene in strehe. Topovi so zamolklo doneli. Od mestne hiše se sliši zamolklo udarjanje rednih korakov: poveljnik meščanske garde Hulin, lastnik palnice v ulici La Briche, ji poveljuje. Vsi so postrojeni v pravilno vrsto in s seboj vozijo tri topove, ki so jih zjutraj ugrabili v Invalidih.

Hitro so se razvili v bojno črto, toda požar slamatih ovir jim ovira pogled in prdiranje. Neki častnik mestne garde pa se hrabro zažene v goreče ovire in jih pretrga. Skozi odprtino lahko vdrno na prva dvorišča meščani z nabasanimi topovi. Dvorišča so že napolnjena z mrtveci in ranjenimi.

Po 4 urah borbe je zavihrala bela zastava na notranjem stolpu Bastille. Dolgo se zato ni nikdo zmenil in klanje traja

naprej. Glavni notranji most je še v zraku. Tedaj se ob odprtini mostu pojavi bel listek. Na obeh straneh neha streljanje. Mestna garda z meščani sproča posadki, da ima še 20.000 kg smodnika, ki ga bo spustila v zrak, "da bodo posadka in meščani zleteli v zrak, če se trdnjava ne preda."

Šele na to opozorilo se začne počasi spuščati glavni most. Najprej so spustili le majhno brv, voditelji mestne garde pa zahtevajo, da se spusti tudi veliki most.

Vse je vdrlo nato v notranje dvorišče. Švicarji še niso bili vpleteni v bitki, meščani pa jih niso spoznali, ker niso bili v svojih rdečih oblekah. V sivih oblekah so bili takšni kot jetniki. Množica jih ni prepoznala.

Bilo je že ob petih popoldne. Množica je privlekla na dvorišče poštarnega moža v sivobeli obleki. Strašne smrtne groznice so zavele od množice. Poveljnik mestne garde Hulin je pri-skočil, da bi rešil poveljnika Bastille de Launaya. Toda množica je njega samega strašno pretepla, ko je šilil med njo. De Launaya hočejo odvesti v mestno hišo, toda že mu je nekdo s strašnim zamahom sablje snel polovico las. Kri lije z glave po vsem telesu, vendar ga vlečejo naprej proti izhodu.

Pozneje so pripovedovali, da so ga ubili na poti proti mestni hiši, drugi pa so govorili, da se je mrtev sesedel na trgu de Greve. Nekoliko pozneje sem videl njegovo glavo, pritrjeno na sulico. Njegov kuhar je pripovedoval, da je bil že mrtev, ko so mu odsekali glavo in jo pritrtili na sulico. Kuhar mi je še pokazal kratek kuhinjski nož in rekel, da je s tem nožem odrezal glavo. Ko sem ga vprašal, zakaj je to storil, je odgovoril, da se je v svojem poklicu navadil "meso rezati."

Na trgu de Greve je kmalu ležalo 7 trupel, večinoma brez glave. Vsi so bili vodilni častniki in poveljniki v Parizu. Proti večeru so nosili na sulico natakjeno tudi glavo de Flesselle, predsednika trgovskega ceha, ki so ga zaklali na mestnem stopnišču, ker ni priskrbel orožja množici. Njegovo glavo so nosili po ulici v isti vrsti z de Launayev. Množica je ubila tudi podčastnika Becarda, ki je de Launayju preprečil bakljo vreči v smodnišnico in tako Bastillo pogrniti v zrak.

Tako je padla Bastilla, toda ljudstva ni osvobodila strahu in obupa. Kajti množica je še dolgo iskala orožje in hodila oborožena okoli več let.

Tako se je pred 150 leti začela francoska revolucija.

Pomotoma je ustrelila lastnega očeta

V neki gostilni norveške vasi Vorstaaga je sedelo nekoliko mož pri kartah, ko je gostilničar odprl radio. Čez nekaj časa je napovedovalec glasbeno oddajo nenadno prekinil in njegov glas je vel: "Pozor! Pozor, poslušalke in poslušalci iz Vorstaaga! Gre za človeško življenje! Z avtomatsko pištolo oborožen mož, ki je po vseh znakih sodeč zblaznel, je na poti v Vorstaag. Kakor se je izrazil, hoče tam ustreliti očima svoje žene, nekega Roalda Svendsena. Posvarite Svendsena! Policija je nevarnemu človeku za petami, a doslej ga ni mogla prijati."

Eden izmed igralcev je planil prestrašeno pokonci. Bil je tisti Roald Svendsen, ki mu je veljalo svarilo. Gostilničar mu je svetoval, naj bi ostal čez noč v gostilni, toda Svendsen je hotel domov. Doma je bila njegova mlajša hči sama in morda bi se besnež znesel nad njo, če bi njega samega ne dobil. Odšel je tedaj domov. Prej pa se je po nasvetu svojih prijateljev malo preoblekel, za primer, da bi se na cesti srečal z blaznežem. Na glavo si je nataknil

kapuco in obul si je visoke klobučevinate škornje, ki so ga napravili znatno višjega, kakor je v resnici. Izposodil si je tudi ovčji kožuh, tako da ga v tem nihče ne bi mogel spoznati. Gostilničar mu je končno dal še pištolo. Tako opremljen je odšel proti svoji hiši ob robu vasi, a vsako spremstvo je odklonil.

Doma je bilo vse temno, čeprav je hči običajno čakala očeta, da se vrne domov. Ali je bil blaznež nemara že tu? Previdno se je Svendsen sp plazil v temno vežo. Tisti trenutek je zasvetila luč. Na koncu hodnika je stala vsa blede Svendsenova hči. Komaj je zagledala nenavadno postavo v ovčjem kožuhu, s kapuco in visokimi škornji, je dvignila samokres in sprožila svajo vse kroglice. Svendsen se je zgrudil na tla, preden mu je bilo mogoče, da bi se dal spoznati. Bil je že mrtev, ko je mlado dekle z grozno spoznalo, da je z njegovim lastnim samokresom ustrelila svojega očeta. Tudi hči je bila v radiu slišala svarilo. Oborožila se je z očetovim samokresom, se postavila v temni sobi na stražo in ko je zagledala preoblečeno veliko postavo, ki je držala pištolo v rokah, ni dvomila, da gre za blazneža, ki so ga bili napovedali.

Kratko potem je policiji uspelo, da je pravega moža zafela v bližini Svendsenove hiše in ga po kratki borbi obvladala. Ko so stopili v hišo, pa so našli hčer nezvestno poleg očetovega trupla. Ubila je prav tistega, ki ga je hotela rešiti, in tako se je zgodilo menda prvič, da je imelo svarilo po radiu popolnoma drugačen učinek, nego so nameravali.

MALI OGLASI

Zobozdravniški urad se odda

Odda se zobozdravniški urad s 4 modernimi sobami; vse udobnosti: čakalnica, urad, toilet in kopalnica. Vse v prvovrstnem stanju. Vprašajte na 5409 Superior Ave. (218)

Dobro delo dobi

Moški dobi delo, da bi s trumkom razvažal pohištvo. Zglasi naj se pri Norwood Appliance & Furniture, 6104 St. Clair Ave. (217)

Grocerija naprodaj

Proda se grocerija, ali pa se zamenja za stanovanjsko hišo. Trgovina je v slovenski naselbini. Za naslov vprašajte v uradu tega lista. (218)

Beer parlor naprodaj

Proda se Beer parlor, ki ima D-2 licenco. Nahaja se v slovenski naselbini. Za naslov vprašajte v uradu tega lista. (218)

Sobe v najem

Odda se v najem 3 opremljene sobe za fante, vsaka zase. Naslov se izve v uradu tega lista. (218)

Lepo stanovanje

Na E. 73. St., 2558 se odda pet moderno dekoriranih sob. Idealno za mlad zakonski par. Najemina jako zmerna. (217)

PREPARE YOUR Heating System NOW!

New Furnaces for Coal, Gas, Oil, Hot water or Steam
Resetting\$12.00
Cleaning\$4.00
Air Conditioning, Timming and Roofing
Carpenter work, Complete Remodelling
EASY MONTHLY PAYMENTS
MASON HEATING CO.
1193 ADDISON RD.
ENdicott 0487

Predsednik Roosevelt je določil pomoč Kitajski v boju zoper Japonce. V Burmo pošilja dale ameriških bojnih letal, katere tam sestavijo kitajski mehaniki pod nadzorstvom ameriških inženirjev in katere potem preiskujejo tudi ameriški piloti.

Družina De Angelis, ki je 24 ur na dan zaposlena v obrambni industriji pri General Motors v Meriden, Conn. Od leve na desno so: Louis, Carmell, Pasquale, oče Gennaro, Helen Leah in Alfons. Oče in tri hčere delajo podnevi in ostali pa delajo ponoči.

MIRKO BRODNIK:

Ljubezen ne umre

Vesela je bila, da je najprej govorila z materjo in da očeta ni bilo poleg. Upala je, da še ničesar ne ve in da ga bo že mati pomirila, če bo kaj zvedel.

Tisti večer ni šla h kozolecu, da bi se pogovorila z Andrejem. Bala se je, da ju ne bi spet kdo videl. Sklenila pa je, da pojde tja drugi dan prav zanesljivo.

Andrej je bil drugi dan zelo slabe volje. Vse ga je skrbelo. Očetu je pomagal pri delu, toda izpregovorila nista med seboj niti besedice drugega, kakor to, kar je bilo pri delu potrebno.

Zavedal se je, da so njegove sanje o prevzemu posestva zdaj pokopane in da bo moral iti k vojakom. To ne bi bilo prav za prav nič hudega, če ne bi bil tako vezan na Marijo. Potrpela bi pač oba. Toda ona nosi njegovega otroka pod srcem in kmalu bo njena sramota razkrita. Vsi bodo padli po njej, on pa ji ne bo mogel pomagati ker bo pri vojakih. O, kako je klél vojaško suknjo, ki mu je prekrizala vse načrte! In očetu se tudi ni upal povedati, kaj je storil. Naglal bi ga, še norčeval bi se iz njega.

Kaj naj stori, da bo vse dobro? To vprašanje se mu je zarezalo kakor nož v misli. In ni vedel odgovora, ni našel izhoda iz svoje zagate. Če bi se z Marijo na skrivaj poročil, preden pojde k vojakom? Toda kako naj to uredi? Domači župnik tega ne bo maral storiti, vse se bo razvedelo in poročila.

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI LJUB-
LJENEGA IN NIKDAR POZABLJE-
NEGA SOPROGA IN OČETA, SINA
IN BRATA

Joseph Hočvar

ki nas je moral za vedno zapustiti
dne 17. septembra, 1940

Eno leto hladni grob Te krije,
in spomin nam žalosti srce,
počivaj v miru, blaga duša,
in prosil ljubega Boga za nas.

Zalutajoči ostali:

SOPROGA, SINOVI IN HČI,
STARŠI IN BRATJE,
Cleveland, O., 17. septembra, 1941.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokli-
čete vsak čas, podnevi ali po-
noči. Delo garantirano in
hitra postrežba. Obrnite se
z vsem zaupanjem na vašega
starega znanca

JOHN OBLAKA
1126 E. 61st St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730.

ko bodo prepričali. Tu ni prava rešitev.

Štel je v mislih dneve, ko bo moral odriniti k vojakom. Samo še sedemnajst dni je dotlej. Sedemnajst kratkih dni. Nič se ne bo dalo dotlej urediti.

In začutil je isto kakor Marija. Da nima nikogar, ki bi se mu mogel zaupati, da nima človeka, ki bi mu lahko potožil svoje težave in si poiskal pri njem dobrega nasveta. Zato je postal še bolj čemeran.

Zvečer se je odpravil od doma. Ko je snel klobuk z vrat, ga je oče takoj povprašal: "Kam pa si namenjen? Ali greš vasovat. Pazi se!"

Andreju je zavrela kri. Hotel je očetu nekaj odgovoriti, da ne bo nikoli več govoril na takšen način z njim, toda v poslednjem trenutku se je premagal in je molčal. Samo na pragu je še rekel:

"Ven grem! Saj sem že dovolj star, da mi menda ni treba prosti za dovoljenje."

Nič drugega. Oče je še nekaj zagodel za njim, toda Andrej njegovih besed ni več slišal, ker je bil že predaleč.

Noge so ga same zanesle proti kozolecu. Tam je čakal več kakor pol ure, toda Marije ni bilo od nikoder. Spet je nesel hlapec mleko v šolo.

Ko ga je videl, da se vrača, je že hotel stopiti k njemu in ga vprašati, kaj je z Marijo, pa se je zadržal. Kaj si bo le hlapec mislil? Morda bi pri Kačarjevih povedal, kaj mu je Andrej rekel in bi s tem le še vse bolj zmedel.

Noč je že bila, ko se je vrnil domov. Samo še šestnajst dni! — ta misel ga je mučila.

Drugi dan je šel že čez dan na vas. Za vsako ceno je hotel govoriti z Marijo. Samo da ji reče nekaj besed, da vsaj nekaj zve, kako je z njo. Sam še zmerom ni vedel, kaj bo storil.

Popoldne jo je le videl samo pred domačo hišo, kjer je obežala perilo. Bila je rdeča okoli oči in videlo se ji je, da je morala jokati. Rad bi bil stopil k njej in jo potolažil, toda ni se upal.

Dolgo je čakal, da bo morda prišla bliže, toda ko je perilo obesila, se je obrnila proti hišnim vratom. Tedaj je tiho pozvižgal.

Hlastno se je obrnila. Dobro je poznala njegov žvižg. Nekaj kakor nagel nasmešek ji je šinilo čez lica. Torej Andrej le ni pozabil nanjo. Išče jo.

Gledala je proti njemu. Šele potem ga je opazila in vprašujoče pogledala. Ni se zganil. Tedaj je šla proti njemu. Prej se je še ozrla na vse strani, da bi videla, ali je kdo ne opazuje.

Andrej je stal za visoko živo mejo. Nekoliko sklonil se je, ko je videl, da ga je Marija že zagledala. Ko je prišla k njemu, jo je hotel po navadi poljubiti, saj ni bilo nikogar v bližini, toda Marija mu je samo odkimala.

"Marija, kaj je?" jo je tiho vprašal.

"Pri nas že vedo," je zamišljeno odgovorila.

"Ali so ti kaj rekli?"

"Zaenkrat še nič prehudega," mu je priznala, "toda bojim se, kaj še bo..."

"Tudi jaz se bojim," ji je priznal. "Pri nas je vse tako napeto, da utegne počiti. Oče me skoraj ne pogleda. Nobene besede o tem se ne upam izpregovoriti z njim. Z materjo pa tudi ni nič. Ali boš zvečer prišla? Morava se pogovoriti," ji je dejal, ko je videl, da postaja od strahu že nestrpnost.

Objubila mu je, da pride. Potem je šla nazaj proti domu. On pa se je počasi odpravil svo-

jo pot. Dolgo je hodil še okoli in premišljal, kaj mu je storiti. Srečal je več svojih prijateljev, ki so ga hoteli ogovarjati, toda ni se mu ljubilo govoriti z njimi in odpravil jih je. Nato je šel pomagat očetu, ki je oral njivo, da bo posejal ozimino.

Toda tisti dan se je zgodilo še nekaj, kar je zelo učinkovalo na razplet naše zgodbe. Marija je upala, da je doma že vse opravljeno z materino pridigo, pa ni bilo. Prizor na seju mu je moral imeti več gledalcev, ali pa je bil edini gledalec tako dobrega srca, da je zgodbo raznesel po vsej vasi. Dobri ljudje so jo prinesli tudi staremu Kačarju na ušesa.

Da on ni bil zaradi nje preveč navdušen, si ni težavno misliti. S Podbregarjem ni bil nikoli preveč prijatelj, zlasti pa ne, kar sta se tožarila zaradi neke meje. Marija je bila njegova edinka in že dolgo je na skrivaj premišljal, komu bi jo dal za ženo, da ne pojde posestvo v nič. Saj ni bil siromašen. V mnogih letih dela si je nabral prav lepe denarje, zlasti ker je bil sam zelo skromen, njegova družina pa tudi. Nekateri so kar naravnost trdili, da je skop. To bi skoraj lahko potrdili, saj se je na vsem videlo. Marija je morala vselej dolgo molodovati, preden je dobila kakšno novo obleko, žena pa prav tako.

To je bilo kar čudno, in nekaterim ljudem se je zdelo nerazumljivo. Saj je moral Kačar vedeti, da bo po njegovi smrti gospodaril na njegovem domu tujec, ker lastnega sina ni imel. Zato bi si časih že lahko kaj privoščil in mu ne bi bilo treba tako stiskati z denarjem.

Da ne zaidemo predaleč, — Kačar je torej zvedel, kaj je bilo v mestu. V prvem trenutku ga je pogrelo, in ni vedel, kaj naj stori. Potem pa se je obrnil in šel proti domu, da bi se znesel nad Marijo.

Marija je bila v svoji izbi, ko je oče stopil v hišo. Ker je imela slučajno odprta vrata, je slišala vsako njegovo besedo.

"Kje je dekle?" je vprašal svojo ženo.

"Dekle?" Kačarica je mislila, da Marije ni doma in je rekla:

"Menda je šla ven. Nisem je

videla."

"Lepe reči počenja," je zagodel Kačar. "K meni pa hodi-
jo ljudje in mi vse škodoželj-
no nosijo na ušesa."

"Kaj pa je bilo?" je vpraša-
la Kačarica, kakor ne bi bila
ničesar vedela.

"Ali ne veš? Takšna sra-
mota! S Podbregarjem..."
"Kaj?" je nedolžno rekla
Kačarica in ga pogledala.

"Menda se je smukal Podbre-
garjev okoli nje. Dišalo mu je... In na seju sta se z deklino
dobila. Pa je prišel stari Pod-
bregar in nakuril vpricho ljudi
oba. In Marija, ki sem mislil o
njej, da je pametna... pa mi
gre počenja take reči..."

Marija, ki je skozi odprta
vrata svoje sobice vse slišala,
se je stresla. Zbala se je. Kaj
bo, če jo oče zdaj zapazi, če pri-
de po stopnicah in jo zagleda?
Vedela je, da v svoji jezi na nič
ne misli.

Tedaj se je spet oglasila Ka-
čarica:

"Kaj pa misliš narediti? Saj
se ne da nič pomagati."

"Deklino bom vzel v roke," je
jezno odvrnil Marijin oče. "Če
ne bo nič zaleglo, jo bom pa
magari od doma odgnal. Bolje
je, da je ni, kakor pa da bi nam
delala sramoto. V naši hiši je
še ni nihče, in ni treba, da bi jo
prav ona. In najpametneje bo,
da ji hitro poiščemo moža. Saj

jih je dosti, ki bi jo z veseljem

vzeli, če ne v naši vasi, pa kje

drugje. Dote bo imela več ka-

kor marsikatera z dosti večjega

grunta.

Marija je prebledela. Torej

omožiti jo mislijo. Ta namen

ima oče. In vedela je, da oče

tudi stori to, kar sklene. Od An-

dreja jo hočejo za vsako ceno

odtrgati. O, če bi vedeli, da to

ni mogoče, da to ne sme in ne

more biti! Če bi jim mogla in

smela to povedati!

Tedaj se je oče spet spomnil

nanjo.

"Kod le hodi?" je jezno de-
jal. "H kosilu bi pa že lahko
prišla ob pravi uri. Menda ima
slabo vest..."

Da, Marija je imela res sla-
bo vest, toda med tem se je že
tudi odločila. Ne, ne bodo je
omožili. Prekrizala jim bo na-
črte. Vedela je že, kako bo to
storila. Še danes.

Počasi je stopila k svoji skri-
nji in jo odprla. Kaj malo je
bilo v njej, čeprav je bila skri-

nja velika.

Nekaj časa je strmela

jo siromaščino, potem

spet rekla sama pri sebi:

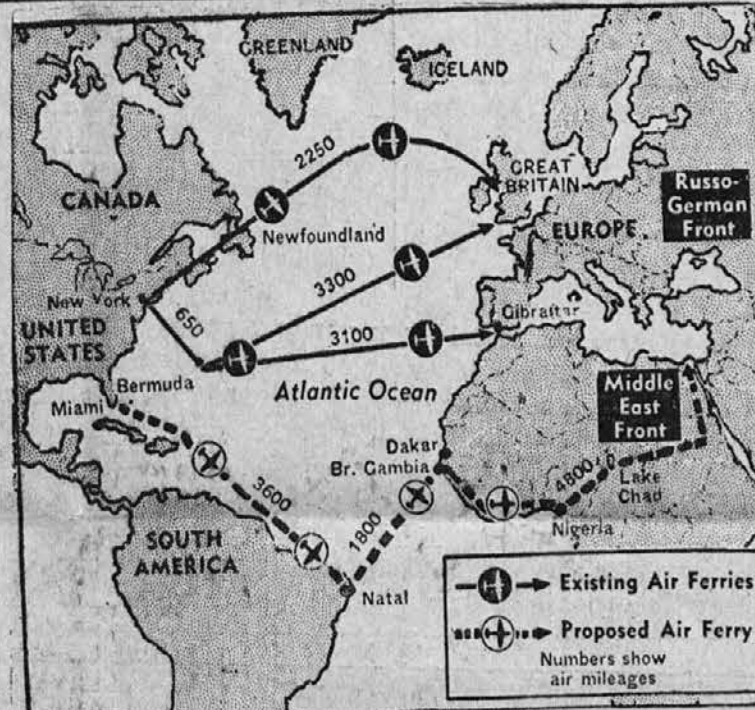
"Ne, ne boste me omo-
žili. Izpod postelje je po-
pleteno košaro, ki je tam
la že nekaj let, ne da bi
kdo uporabljal. Obrisa-

la že nekaj let, ne da bi
trebnejše reči. Nekaj
nekaž oblek. V skrinji je
tudi majhen mošnjiček. Še
spravljala denar, ki si
prihranila. Saj je imela
dobila kakšno darilo.

(Dalje prihodnjič)

Gornja slika nam pred-
stavlja francoskega državni-
ka Pierre Laval-a, ki je za-
govarjal sodelovanje Fran-
cije z nacistično Nemijo. Za-
to pa so ga zadelo napadal-
ne krogle v Versaillesu ob
priliki pregledovanja pro-
stovoljcev za boj proti Ru-
siji.

Gornji zemljevid nam kaže s pšicami označene zračne
poti preko severne Atlantike, a predsednik Roosevelt pa
hoče, da bodo vse ameriške pošiljke varno dospelo v Sred-
nji Vzhod ter da se izognejo vojni zoni, zato je priporočena
druga pot, ki je označena s črticami.

FAMOUS OHIO BATTLEFIELDS

Gen. Morgan Invades Southern Ohio

THE BATTLE OF BUFFINGTON ISLAND—1863

After 1813 there was half a cen-
tury—nearly to the month—dur-
ing which Ohio was free from
military invasion.

Then in July of 1863 Morgan
and his 2000 raiders swept across
the state from west to east.

Of little military significance in
the whole story of the Civil War,
Morgan's Raid was one of the
great cavalry exploits of history.

For more than two years Ohio
had anxiously watched the march
and counter-march, the battles
and campaigns of the Civil War
from the protection of the Ohio
River. No army could hope to
force its way across this wide,
1000-mile-long barrier.

Then in July of 1863 Morgan's
Raiders, 2000 strong, crossed the
Ohio into Indiana and turned
swiftly eastward toward Ohio.

Telegraph instruments madly
clicked the message of his coming.
Confusion and fear mounted as

Morgan's men tapped the wires
and sent messages of their own
designed to delay and misguide
their pursuers.

Madly the 2000 galloped. As
horses dropped from exhaustion,
fresh ones were seized from the
barnyards. Bridges were burned,
small towns looted, orchards and
gardens raided. Tied to the sad-
dles were bolts of colorful calico.

Reaching the Ohio border, Mor-
gan swung sharply northward. He
was not going to be trapped in the
confusion of Cincinnati streets.

Judah's cavalry had crossed the
Ohio at Portsmouth to intercept the
2000 galloping men. Behind Mor-
gan's army, General Hobson's
Michigan troops were in mad pur-
suit. At least 50,000 men were
converging to stop the raiders,
now less than 2000 strong.

But Morgan eluded trap after
trap and fled steadily eastward
toward Buffington Island where,
he had been told, the water was
low and he could recross the Ohio

to join Lee in Virginia.

It was July 18th, in the after-
noon, that he approached Chester,
Ohio. There he wasted precious
minutes finding a native, who was
forced to guide the raiders. By
late evening he reached Portland,
Ohio, and found earthworks con-
fronting him.

"Rest and attack in the morn-
ing" were the orders. More delay.
At daybreak the action started.
The earthworks were deserted.

Preparations were made to cross
the Ohio when Judah's men
struck. Temporarily, Morgan was
victorious. Then Hobson with
other thousands joined in the bat-
tle. The retreat began. A charge
by Michigan cavalry transformed
the retreat to a rout.

Some few crossed the river,
some were captured, but Morgan
and 1200 men broke through the
cordon of troops and swept north-
ward seeking a new means of
escape. He was captured, a week
later, near Lisbon, Ohio.

ni mogoče, da to ne sme in ne
more biti! Če bi jim mogla in
smela to povedati!

Tedaj se je oče spet spomnil

nanjo.

"Kod le hodi?" je jezno de-
jal. "H kosilu bi pa že lahko
prišla ob pravi uri. Menda ima
slabo vest..."

Da, Marija je imela res sla-
bo vest, toda med tem se je že
tudi odločila. Ne, ne bodo je
omožili. Prekrizala jim bo na-
črte. Vedela je že, kako bo to
storila. Še danes.

Počasi je stopila k svoji skri-
nji in jo odprla. Kaj malo je
bilo v njej, čeprav je bila skri-

nja velika.

Nekaj časa je strmela

jo siromaščino, potem

spet rekla sama pri sebi:

"Ne, ne boste me omo-
žili. Izpod postelje je po-
pleteno košaro, ki je tam
la že nekaj let, ne da bi
kdo uporabljal. Obrisa-

la že nekaj let, ne da bi
trebnejše reči. Nekaj
nekaž oblek. V skrinji je
tudi majhen mošnjiček. Še
spravljala denar, ki si
prihranila. Saj je imela
dobila kakšno darilo.

(Dalje prihodnjič)

LOVCI, POZOR!

Od države Ohio smo dobili obvestilo o spremembi
postave. Prva je ta, da bo lovska licenca od leta 1941
ljavna do 31. avgusta, 1942. Lov na verice se od-
okraj Cuyahoga v ponedeljek, 22. septembra in bo
do 30. septembra. Štiri verice se sme ustreliti na
toda po prvem dnevu jih ne sme imeti noben več
kot osem.

Ako nimate lovske licence, jo lahko dobite pri nas.
tudi veliko zalogo streljiva še po lanski ceni in ki se
pravkar prejel, tako tudi lovske suknje, hlače, čevlje,
sove za naboje, telovnike, puške in sploh vse, kar
potrebuje. Se vam toplo priporočamo

GRDINA HARDWARE

GLAVNI STAN ZA ŠPORTNIKE
6127 St. Clair Avenue

Odprto vsak dan od 8 zjutraj do 7 zvečer, ob sredah samo do 6

DEKLETA IN ŽENE!

Ali veste, da si boste prištedili precej denarja, če si na-
zadobodo zimo fino STERLING SUKNJO ali FUR-
naravnost iz tovarne?

Sedaj na Will-Call

STERLING SUKNJE so od.....\$14.50 naprej

FUR-COATS so od.....\$69.00 naprej

Ne odlašajte, samo me pokličite

BENNO B. LEUSTIG

ENDicott 8506 1034 Addison Rd. ENDicott

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena \$2.00

in stane samo:

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko žalostni naznanjamo sorodnikom in prijateljem

no vest, da je Bogu vdan za vedno preminul naš nad vse

soprog, oče in sin.

Frank Turšič

Fokojni je bil rojen leta 1898 v vasi Bezuljak, fara Buzjak

pri Cerklju. Preminul je 14. avgusta ter bil pokopan iz

Zelotove pogrebne kaple, po opravljeni zadušnici v cerkvi

Vnebovžete na Holmes Ave., na Kalvarijo pokopališče dne

avgusta dopoldne. Bil je član društva Ribnica, št. 12 SIZ in

štva Lunder Adamič, št. 20 SSPZ. Poleg globoko žalujocih

in hčerke zapušta tukaj mater, štiri sestre in več bližnjih

nikov.

Najlepše in iskreno se želimo zahvaliti vsem onim, ki so

žili vence ob krsti pokojnega, onim, ki so darovali za sveč

kakor tudi onim, ki so dali svoje automobile brezplačno na

polago.

Najlepša hvala častiti duhovščini fare Marije Vnebovžete

opravljeno zadušnico, podelitev svetih zakramentov za umirajo-

ter cerkvene pogrebne obrede.

Iskrena hvala sosedom in prijateljem za izdatno pomoč

tolazbo med boleznijo in ob času smrti pokojnega.

Hvala vsem onim, ki so prišli pokojnega kript, so prišli

čuli, nas tolažili in onim, ki so pokojnega spremlili na pokop-

k večnemu počitku. Stotisočera hvala vsem za vse, kar so

dobrega storili.

Ljubljeni soprog, dragi ata, ljubljani sin in brat. Velika

ko prežgoda si legel k večnemu snu in nas pustil tavati za

blagimi spomini. Solzo oko rosi svežo zemljo v mili prsti

Vsemogočnemu: Mir Ti boji na božji njeni do svidenja naš

dami!

Zalutajoči ostali: